Sigurður Jónasson:

Starfsskýrsla 1947

Skógarvörðurinn í Skagafirði.

STARFSSKÝRSLA

Skógræktar ríkisins í Skagafirði árið 1947.

Girðingar. Reykjarhólsgirðingin var illa farin eftir veturinn og varð að strengja hana upp að nokkru leyti og bæta í hana millistaurum . Aðrar girðingar Skógræktarinnar þurftu aðeins lítilla aðgerða við.

Í vor voru fullgerðar nokkrar nýjar skógræktargirðingar, sem hafinn var undurbúningur að s. l. haust. Lagði Skógrækt Ríkisins til efni í þessar girðingar og umsjón með verkinu en landeigendur kostuðu vinnuna að öðru leyti.

Girðingar þessar voru settar upp á eftirtöldum stöðum.

Brimnesi, Viðvíkurhreppi	(1 ha.)	[400 m]
Svaðastöðum -	(2 ha.)	[600 m]
Vöglum Akrahreppi	(2 ha.)	[630 m]
Skörðugili Seyluhr.	(1 1/2 ha.)	[490 m]
		[2120] [2.3 km.]

Þetta eru 6 þættar gaddavírsgirðingar með járnstaurum.

Græðireiturinn. Í vor var afhent úr græðireitnum í Varmahlíð 11263 st. birkiplöntur. Voru þær tveggja og þriggja ára gamlar, vaxnar upp af fræi úr Bæjarstaðaskógi. Hæð plantnanna var mestmegnis 20-60 cm.

Þar af var gróðursett í Reykjarhólsgirðingu 3000 st. Vaglagirðingu 1000 st. Reynistaðargirðingu 1000 st.

Hofsgirdingu 600 st. Svadastadagirdingu 40 st.

Hitt var selt félögum og einstaklingum nema 1000 st. sem Skógræktarfélag Húnvetninga fékk endurgjaldslaust.

Sád var birkifræi úr Bæjarstadaskógi i 90 m. og spíradi þad vel.

Sumarid var stormasamt, þo dafnadi vel i reitnum. En þegar kom fram i agust fór ad bera á vanþrifum i plöntunum frá 1946. Blödin dökknudu og visnudu svo alveg upp. Byrjadi þetta i austasta bedinu i reitnum, liggur þad heldur lægra en hin bedin og er þvi frekar i skjóli fyrir vestanvindum, en moldin i þvi er örlitid rakari en i efri bedunum.

Eftir nokkra daga er þetta komid i 3 af 5 bedunum, sem þarna voru i röd,. Og ágerist nu svo ört, ad ad viku lidinni ser nærfelt á hverri plöntu i þessum þremur bedum.

Eftir eru 2 vestustu bedin og er Sitkagreni ad mestu i vestasta bedinu en birki i hinu, virdast þau heilbrigd, ad þvi er sed verdur.

En i September-byrjun fer ad bera á sama sjúkleika i birkibedinu, sem eftir var. Þar virtust adeins faar plöntur sýkjast en sjukdomseinkenni alveg þau sömu og i hinum bedunum.

I Oktober vard eg þess var ad nokkud af þessum plöntum var dautt. Voru mest brögd ad þvi i austasta bedinu (þar sem fyrst sa a laufi) en i vestasta bedinu virtist allt med lifi.

Ekki vard neinnar óhreysti vart í nýju nýju bedunum og döfnudu plönturnar vel í peim. Sitkagreninu fór einnig mjög vel fram. Ólíklegt tel ég ad skort hafi vatn í pessi bed, pví pau voru vökvud daglega er purkar voru, og fengu pau engu minna vatn en hin bedin.

Áburdur. 28. maí var borinn áburdur í vestasta bedid, (bedid sem sídast sáð) gardaáburdur, 90 gr. á fermetirinn. Áburdurinn var borinn á í purki, dreift yfir bedid og sídan vökvad vel. Hin bedin fengu sama áburdarskamt, pó ekki fyr en 20. júní.

Ekki var hægt ad merkja ad plöntunum yrdi neitt um áburdargöfina, enda var pess vandlega gætt ad strjúka vel áburdarkornin af blödunum ádur en vökvad var.

25. júlí gaf ég pessum plöntum áburdarvatn, kúahland blandad med vatni. Plöntur pessar eru vaxnar upp af fræi úr Vaglaskógi. Í premur bedum voru plöntur frá 1945. Uxu pær vel ísumar. Gaf ég peim áburd 1. júní, kúahland blandad vatni.

Sád í útjörd. Í vor var sád í útjörd birkifræi úr Bæjarstadaskógi. Í Vaglagirdingu 200 ferm. Svadastadagirdingu 450 ferm. Brimnesgirdingu 400 ferm.

Ferdalög. Í vor hafdi ég all mikil ferdalög í sambandi vid sölu og dreifingu plantnanna úr grædireitnum. Flutti ég plönturnar til kaupendanna og adstodadi vid gródursetningu. Plönturnar flutti ég á jeppa og kerru, sem ég keypti s. l. vor.

Pessar plöntur voru teknar upp úr bedunum í stórum hnausum

og fluttar þannig í moldinni þangad, sem þær voru gródursettar.

Mikid af þessum plöntum var gródursett sama daginn og þær voru teknar upp úr xxxxxxx bedunum. Þessar plöntur voru mest megnis gródursettar í Skagafjardarsýslu. Mikid af þeim var búid ad panta fyrirfram, en þó fór eg nokkrar ferdir í afskektustu hluta sýslunnar, er engar pantanir höfdu borist frá, t. d. Fljót og Reykjaströnd. Nokkud gekk út af plöntum í þessum ferdum, og vída voru gerdar athuganir um skipulagningu trjágarda heima vid bæ og ýmsar rádstafanir gerdar vardandi gródursetningu trjáplantna á næsta vori.

Áhugi virtist mér ríkja fyrir trjáræktinni, en mjög tilfinnanlega skortir á þekkingu fólksins í þeim efnum. Tel eg því leidbeiningastarfid mjög þýdingarmikid. Lít eg þannig á, ad þad sé mjög adgæslu vert ad senda fólki trjáplöntur, ef þad kann ekki med þær ad fara, slíkt spillir adeins fyrir gódu máli. Ber því ad leggja megin áherslu á ad leidbeina fólkinu um uppeldi plantnanna jafnraamt því sem þad fær þær í hendur.

Af þeim plöntum, sem fluttar voru úr reitnum í vor, var 10263 st gródursett í Skagafirdi en 1100 st. í Húnavatnssýslu. Þessar plöntur döfnudu vel í sumar, þar sem þær urdu ekki fyrir slysum af völdum búpenings.

~~Leidbeiningastarf.~~ Eins og getid er um hér ad framan, gat eg sameinad ad nokkud miklu leyti plöntuflutningana og leidbeiningastarfsemina. Þó fór eg nokkrar ferdir til eftirlits og leidbeininga bædi fyrir

og eftir ad plöntuflutningar fóru fram.

Í Februar annadist ég tilfærslu á 15 reynitrjám í gardi á Miklabæ í Blönduhlíd. Trén voru 80-200 cm. á hæd. Hjó ég pau upp úr klaka og lét væna hnausa fylgja rótunum. Ekki vard séd ad petta hnekti vexti peirra í sumar.

Í maímánudi leit ég eftir skógræktargirdingunum og annadist vidgerd á peim, par sem pess purfti vid.

Í júlí fór ég vestur í Húnavatnssýslu og leit eftir plöntunum, sem par voru gródursettar.

Í September og Október fór ég á eftirtalda stadi til eftirlits og jafnframt til ad hjálpa til ad búa um plöntur fyrir veturinn.

Vöglum, Miklabæ, Úlfsstödum, Midhúsum, Skördugili, Reynistad, Saudárkrók, Gardi, ~~og~~ Svadastödum, Hofsós, Hofi og Ljótsstödum.

~~Ímxxm~~ Í Október fór ég til Reykjavíkur á fund skógræktarstjóra.

Varmahlíd, 30. des. 1947

Sigurdur Jónasson

Til Skógræktar Ríkisins,

Reykjavík.

Birkiplöntur

fluttar úr græðireitnum í Varmahlíð vorið 1947

Skógræktarfélag Húnvetninga	1000	st.	
Varmahlíðargirðing	3000	st.	
Reynistaðargirðing	1000	st.	
Vaglagirðing	1000	st.	
~~Hofsgirðing~~	~~xxxx~~		
Hofsgirðing	600	st.	
Svaðastaðagirðing	40	st.	
Ungmennafélag Seyluhrepps	1200	st.	kr. 600.00
Ungmennafélag Rípurhrepps	1200	st.	kr. 600.00
Ungmennafélag Staðarhrepps	170	st.	kr. 100.00
Steingrímur Davíðsson Blönduósi	50	st.	kr. 150.00
Tryggvi Jónsson Finnstungu	30	st.	kr. 90.00
Sigurður Björnsson Blönduósi	3	st.	kr. 3.00
Páll Geirmundsson Blönduósi	3	st.	kr. 9.00
Sami	3	st.	kr. 3.00
Helgi Magnússon Veðramóti Skarðshr.	16	st.	kr. 6.00
Jón Jónsson Steini Skarðshr.	30	st.	kr. 18.00
Eiríkur Sigmundsson Fagranesi Skarðshr.	17	st.	kr. 10.00
Jón Eiríksson Fagranesi	25	st.	kr. 15.00
Kvenfélag Akrahr.	30	st.	kr. 90.00
Sami	20	st.	kr. 12.00
Stefán Jónsson Höskuldsstöðum Akrahr.	10	st.	kr. 10.00
Jónas Hróbjartsson Hamri Rípurhreppi	20	st.	kr. 60.00
Sami	50	st.	kr. 50.00
Páll Jónasson Hróarsdal Rípurhr.	100	st.	kr. 100.00
Valgarður Einarsson Ási Rípurhr.	50	st.	kr. 50.00
sami	10	st.	kr. 10.00
Sigurður Jónsson Egg Rípurhr.	20	st.	kr. 60.00
Sami	10	st.	kr. 10.00
Lárus Arnórsson Miklabæ Akrahr.	300	st.	kr. 180.00
Ólafur Eiríksson Hegrabjargi Hegranesi	20	st.	kr. 60.00
Sami	20	st.	kr. 20.00
Gísli Magnússon Eiðhildarholti	6	st.	kr. 18.00
Leó Jónasson Svanavatni Hegranesi	25	st.	kr. 75.00
Sami	75	st.	kr. 75.00
Þorsteinn Sigurðsson Sauðárkróki	10	st.	kr. 10.00
Jón Jónsson Sauðárkróki	10	st.	kr. 10.00
Guðmundur Sveinsson Skrók	3	st.	kr. 9.00
Baldvin Kristinnsson Skrók	5	st.	kr. 15.00
Sýslum. Skrók	6	st.	kr. 18.00
Guðmundur Sveinsson Skrók	10	st.	kr. 10.00
Guðmundur V. Guðmundsson Skrók	8	st.	kr. 24.00
	10199	st.	kr. 2580

Flutt	10199.st.	kr. 2580
Friðrik Backman Sauðárkróki	20 st.	kr. 20.00
Sami	5 st.	kr. 15.00
Steinþór Jónsson Sauðárkróki	5.st.....	kr. 15.00
" Sami	5.st.	kr. 5.00
Þorsteinn Hjálmarsson Sauðárkrók	15. st.	kr. 15.00
Jóhanna Hallgrímsdóttir Hraunum Fljótum	30. st.	kr. 30.00
Sigurður Guðmundsson Lambanesreykjum	30. st.	kr. 15.00
Valgarður Kristjánsson Lambanesi Fljótum ...	80. st.	kr. 40.00
Þórhallur Ástvaldsson Minnibrekku Hofshr...	100.sst.	kr. 50.00
Bjarni Sigurðsson Hólakoto Hofshr.	10. st.	kr. 10.00
Sigríður Þorsteinsdóttor Stórholti Holtshr.	30. st.	kr. 15.00
Kristín Jóhannsdóttir Prestalundi Fellshr.	12. st.	kr. 12.00
Sigríður Stefánsdóttir Glæsibæ Fellshr.	60. st.	kr. 30.00
Jón Pétursson Hofi Hofshr.	6. st.	kr. 18.00
Kyrkjugarður Hofsóss	36. st.	kr. 36.00
Páll Sigfússon Hvíteyrum Lýtingsstaðahr....	60. st.	kr. 60.00
Bjartmar Kristinnsson Mælifelli	80. st.	kr. 80.00
Jón Sigurðsson Reynisstað	60. st.	kr. 60.00
Vinnulaun mest til krakka er voru við sundnám í Varmahlíð	400. st.	
	11263	kr. 3106

Varmahlíð, 26. Ágúst 1947

Sigurður Jónasson

BRAÐABIRÐAR - SKYRSLA

um nokkur helstu störf Skógræktar Ríkisins í Skagafirði á s.l.árum.

Girðingar - kostnaðar af Skógrækt Ríkisinss

Víðivollum 3 girðingar samtals.....	1.578 m.
Ljótsstoðum í Unardal.............	400 "
Litluhlíð í Vesturdal..............	320 "
Reykjarhóli í Seyluhreppi..........	1.830 "
Reynistað Staðarhreppi.............	1.260 "
Hrolleifsdal, Fellshreppi..........	3.000 "
Samtals.......	8.388 m.

Girðingar, sem Skógrækt Ríkisins kostaði girðingarefni flutt á staðinn en landsetar önnuðust uppsetningu girðinganna:

Hofi, Höfðaströnd	365 m.
Brimnesi, Viðvíkursveit............	400 "
Svaðastoðum, Viðvíkursveit.........	600 "
Vöglum, Blönduhlíð.................	630 "
Skörðugili, Seyluhreppi............	490 "
Sumarhúsum, Akrahreppi.............	600 "
Samtals.....	3.085 m.

Girðingar félaga og einstaklinga, sem notið hafa nokkrar aðstoðar frá Skógrækt Ríkisins:

Ungmennafélag Staðarhrepps.........	300 m.
Ungmennafélag Rípurhrepps..........	600 "
Skógræktarfélag Skagfirðinga 4 girð	1.780 "
Hólum Hjaltadal....................	1.000 "
Helluland, Rípurhr. 2 girðingar......	1.050 "
Egilsá Akrahreppi, 2 girðingar......	1.400 "
Viðvík, Viðvíkursveit..............	400 "
Kvenfélag Akrahrepps...............	250 "
Samtals	6.780 m.

Skógræktargirðingar samtals.......18.253 m.

DREYFING TRJAPLATNA OG LEIÐBEININGASTARFSEMI .

Árið 1947 kostaði Skógrækt Ríkisins flutning á trjáplöntum á þessa staði og jafnframt aðstoð við gróðursetningu:

Reynistaðagirðingu,Vöglum í Blönduhlíð,Hofi á Höfðaströnd, Svaðastoðum í Viðvíkursveit,Skörðugili Seyluhreppi,Melsgil,Staðarhreppi, Veðramóti,Steini og Fagranesi Skarðshreppi,Miðhúsum í Akrahreppi, Hoskuldsstöðum Akrahreppi,Miklabæ í Akrahreppi,Hróarsdal,Ási,Egg, Hegrabjargi,Eyhildarholti og Svanavatni Rípurhreppi.Hraunum,Lambanesi, Lambanesreykjum og Stórholti Fljótum.Minni Brekku og Hólakoti í Hofshrep Þrastarlundi og Glæsibæ í Fellshreppi.Hvíteyrum,Lýtimgsstoðum og Mælifelli í Lýtimgsstaðahreppi. Sauðárkróki.

Árið 1948 flutti Skógrækt Ríkisins plöntur á eftirtalda staði:

Sauðárkrók,Reynistað í Staðarhreppi,Helluland í Rípurhreppi. Viðvík í viðvíkursveit.Vöglum í Akrahreppi.Svaðastöðum í Viðví kurhreppi Kálfsstöðum Hjaltadal.Bjarnastaðahlíð í Lýtingsstaðahreppi.Krossanesi Seyluhreppi.Lóni Viðvíkursveit.Mælifelli og Hvíteyrum í Lýtingsstaðahreppi.

Auk þessa hefir skógarvörðurinn ferðasr allmikið um hérðaið,til að líta eftir skógræktarreitum,leiðbeina með skipulagningu á gorðum við bæi,velja land til skógræktar og mæla fyrir skógræktargirðingum.

REYKJARHOLSGIRÐINGIN.

Vorið 1944 lét Skógrækt Ríkisins fyrst sá birkifræi í útjörð í Reykjarhólsgirðingu. Þá um vorið var sáð í 3oo ferm. Vorið 1945 var sáð í 45o ferm. 1946 í 4oo ferm.

Sáningin bar mjög misjafnan árangur,annars spíraði fræið vel en grasvoxtur hefir staðið plöntunum mjög fyrir þrifum og sumstaðar alveg kæft þær. En þar sem grasið er lítið hafa plönturnar dafnað eftir vonum.

Plantað hefir verið í girðinguna sem hér segir:

Árið	1947 -	3ooo	birki
"	1948 -	25oo	"
"	1949 -	5ooo	fura

Birkið þrífst vel,en um furuna er ekkert hægt að segja að svo stöddu,því hún var gróðursett í vor.

Ákveðið hefir verið að planta þar 15.ooo plöntum að vori birki,fura og ef til vill nokkru af greni.

Laugarbrekku, 24. ágúst 1949.

Sigurður Jónasson

GRÆÐIREITURINN Í VARMAHLÍÐ .

Vorið 1944 gerði Skógrækt Ríkisins fyrstu tilraun með plöntuuppeldi í fræbeðum í Varmahlíð í Skagafirði. Sáð var í 2o ferm.beð í Reykjarhólsgirðingu. Árangur af þessari fyrstu sáningu varð fremur lítill,þó spíraði nokkuð í beðunum en plönturnar voru mjög litlar um haustið.

Vorið 1945 var sáð í 12 ferm.í Reykjathólsgirðingu og 3o ferm. í brekkunni ofan við Skógarvarðarbústaðinn,sem þá var í smíðum.Sáningin leit mjög vel út um haustið. Árið 1946 var sáð í 8o ferm.með góðum árangri.

Vorið 1947 var sáð í 9o ferm.,en þá voruplönturnar frá 1944 og 1945 orðnar það vel þroskaðar,að þær reyndust vel hæfar til dreyfingar. það vor voru fluttar út úr reitnum 11.263 plöntur.

Þessar plöntur voru gróðursettar víðsvegar um sýsluna og kostaði Skógrækt Ríkisins flutning á þeim til kaupenda og leiðbeiningar og umsjón með gróðursetningu.

Mestur hluti þessara plantna var gróðursett í skógræktargirðingum en nokkuð var sett niður í garða heima við bæi.

Vorið 1948 var sáð í 1oo ferm. Þá var flutt út um sýsluna - 11.124 plöntur.

Vorið 1949 var umsjónarmaður græðireitsins fjærverandi.En er hann kom heim í lok júnímánaðar,þótti of seint að taka upp plöntur til flutnings,enda kom hann með nokkuð af furuplöntum með sér,sem varð að gróðursetja tafarlaust. Mest af furunni var plantað í Reykjarhólsgirðingu,en nokkuð var gró ðursett í öðrum skógræktargirðingum.Alls voru það 6.5oo plöntur.

Að vori mun uppeldisstöðin hafa um 3o.ooo plöntur til dreyfingar og verða þær að sjálfsogðu gróðursettar hér í sýslunni.

SÁNING BIRKIFRÆS Í ÚTJÖRÐ .

Skógrækt Ríkisins hefir kostað og annast sáningu birkifræs í útjörð á þessum stöðum í Skagafirði:

Brimnesi í Viðvíkursveit,Hólum í Hjaltadal,Hofi á Höfðaströnd, Svaðastöðum í Viðvíkursveit,Hellulandi í Rípurhreppi,Skógræktarfélagsgirðing í Varmahlíð,Reykjarhólsgirðinga Reynistaðagirðing,Litluhlíð í Lýtingsstaðahreppi,Víðivöllum og Vöglum í Akrahreppi.